

6. Еко-упаковка: у чому її плюси? URL: <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/09/52.pdf> (дата звернення: 15.04.2024).

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ЕКОМАТЕРІАЛІВ ДЛЯ СТВОРЕННЯ МОДНОГО ОДЯГУ

Шуляк К. М.

здобувачка першого (бакалаврського рівня) вищої освіти факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Основним пріоритетом екологічного одягу є його повна натуральність. На відміну від синтетичних матеріалів, одяг з натуральних тканин дозволяє шкірі дихати, чудово регулює температуру тіла, не подразнює і не пересушує шкіру, не створює сприятливих умов для розмноження бактерій, захищає від зовнішніх впливів (включаючи радіовипромінювання) та не викликає алергії. Натуральні тканини діють як ліки або вітаміни для шкіри, заспокоюючи та гармонізуючи її.

Найбільш популярним для екологічних підходів є цитування надбань різних етносів і традицій, що прийшли з глибини віків. Очевидно, що етнічні традиції одягу корінних народів завжди були і залишаються екологічними. Це твердження сьогодні вже не потребує доказів. Проблема полягає скоріше у тому, у якому вигляді до нас дійшли артефакти з минулого, що повною мірою характеризують екологічну якість вбрання наших предків. Неоціненні дані у цьому надають колекції музеїв, приватні зібрання та традиції окремих поселень.

Етнічний одяг (стиль «етно») залишається джерелом натхнення для сучасних дизайнерів, особливо тих, хто створює колекції екологічної спрямованості. Провідні українські дизайнери, такі як Роксолана Богуцька, Лілія Пустовіт, Олена Буреніна та інші, доклали значних зусиль для популяризації українського національного одягу за кордоном. Наприклад, цього року Роксолана Богуцька представила свою колекцію на Latino Fashion Week (LFW) у Чикаго – визначній події у світі моди. Вона привезла до США колекцію суконь, пальт і взуття з національним колоритом, які були продемонстровані на фінальному вечорі.

Крім того, українська вишиванка надихнула дизайнерів всесвітньо відомого модного дому Valentino на створення несподіваної колекції, яка закривала Тижні моди Haute Couture у Парижі цього року. Італійський бренд звернувся до етнічних елементів у костюмі, черпаючи натхнення з традиційних вишивок і елементів одягу східноєвропейського походження, зокрема з України.

Однак ототожнювати «етно» і «еко» не зовсім коректно. Говорячи про екостиль або екологічний підхід до створення одягу, варто підкреслити, що напрямок екологічного дизайну особливо акцентує на виховній, ціннісній (аксіологічній) і адаптаційній функціях дизайну.

Екологічний дизайн не лише сприяє формуванню дбайливого ставлення до навколишнього середовища, економії ресурсів та довговічності речей, що нас оточують, але й стимулює більш глибокі процеси, пов'язані зі створенням сприятливих умов для фізичного та психічного здоров'я людини. Термін «екологічно чистий об'єкт» включає не лише відсутність негативного впливу на довкілля, але й забезпечення психологічного комфорту при його використанні. [1].

Щодо одягу, то сьогодні ми носимо більш комфортний одяг, ніж той, що був у моді п'ятдесят років тому. Це не тільки результат прогресу у виробництві текстилю, але й органічне поєднання традицій «пристойності» і «розкутості» в одязі. Хоча думка не нова, варто згадати, що засновниками сучасної екомоди були «хіпі». Саме їм ми зобов'язані не лише сучасним одягом, але й багатьма іншими змінами, природу яких ми ще до кінця не зрозуміли. Сьогодні дизайнери регулярно використовують стиль «хіпі-шик». Ми користуємося ним, не замислюючись, що велика частина жанрів і видів сучасного одягу були привнесені в громадський гардероб невідомими довговолосими хлопцями, а сучасні дизайнери лише навчилися використовувати плоди психоделічної революції 60-х. [3]

«Хіпі-стиль» став першим проривом масової вуличної моди, коли двадцятирічні «низи» довели «верхам», що не лише здатні протестувати, але й створювати власну художню систему та ідеологію. Одяг хіпі став першим протестним вбранням, яке ознаменувало народження не лише екологічного підходу, а й неформального стилю загалом.

Європейці та мешканці Нового Світу почали відкривати для себе екзотичні культури, інтенсивно вивчати їх, включати їхні елементи до своїх теорій і створювати на їхній основі нові творчі концепції. Спочатку світ ставився до хіпі зневажливо, хоч і заздрило їхній незалежності, свободі, розкутості та їхньому одягу. З ужитку поступово зникали капелюхи, макінтоші, бриджі та плащі з болоньї. Натомість світ почав перевдягатися в джинси, футболки, мокасини, і в одязі з'явилися яскраві кольори, яких раніше не було.

Індустрія моди почала розвиватися на повну потужність, а за нею підтягнулися текстильна та взуттєва галузі, а також переробні галузі, що забезпечували потреби в модних речах і матеріалах. Пізніше ідеї хіпі-стилю були об'єднані з елементами «кантрі», «вінтаж» та «етно». Так на зламі століть,

у 2000 році, з'явився Boho-chic («бохо-шик», від bohemia, богема) – модний стильовий мікс, який здобув популярність серед творчих особистостей. [2]

І знову ж таки, не слід ототожнювати «хіпі-стиль» з екологічним напрямом в одязі. З тих часів пройшло багато часу, і парадигми, включаючи споживчі, неодноразово змінювалися. Так званий екологічний стиль в моді не виник за один день. Не забуваймо, що мода визначається економікою, за якою стоять потужні виробники тканин, шкіри, хутра, барвників, синтетичних матеріалів тощо. Їхніми замовниками є виробники легкого і зимового одягу, білизни, взуття, фурнітури і так далі. Твердження, що дизайнери одягу швидко відреагували на ідею відновлення природного довкілля, на жаль, не витримує критики. Насправді, екологічний стиль у дизайні одягу пробивається досить важко. Поєднання гламуру з екомодою довгий час здавалося неможливим. Якби не замовлення на моду з боку середнього класу, який поступово переймається «зеленими» ідеями, цей процес був би ще повільнішим.

Справжнє «озеленення» подіуму відбулося у 2002 році з появою нового бренду Lululemon, створеного Ліндою Лаудермілк (Linda Loudermilk). Бренд швидко завоював популярність завдяки унікальним предметам гардеробу з природних матеріалів: бамбука, морських черепашок і водоростей, липового лика, сої, джуту, кропиви, конопель, льону, вовни, органічної бавовни та інших. Натуральні тканини, природні кольори і ручна робота стали основою нового стилю. Принцип Лінди Лаудермілк – не нашкодь природі та людям – став головним кредо її роботи. Рослини, які використовуються для створення натуральних тканин, вирощуються без пестицидів, а тварини, чия вовна використовується для виробництва одягу і аксесуарів, вигодовуються без шкідливих хімічних добавок. Люди, які носять цей одяг, підтримують ідею захисту від алергічних реакцій та шкідливого впливу токсинів на організм. [3]

Можливо, ідеї Лінди залишилися б незатребуваними, якби їх не підхопили відомі дизайнери. В цьому контексті не можна не згадати Стелу Маккартні. Як дочка Пола і Лінди Маккартні, вона могла б жити у тіні слави свого батька, але її творчий потенціал дизайнера одягу розкрився дуже рано, супроводжуваний бізнесовими здібностями. Її першу колекцію одягу у 1995 році представляли такі подружки, як Наомі Кемпбелл, Кейт Мосс, Ясмін Ле Бон та інші. Стиль життя та підхід Стели до дизайну були ідеально узгоджені з екологічними принципами. Вона, сповідуючи веганство, не використовувала у своїх колекціях натуральну шкіру та хутро, створюючи замість цього колекції взуття на основі замінників шкіри. Надалі, працюючи в "Chloé" (після Карла Лагерфельда), "Gucci", "Adidas" та запустивши власний бренд "Stella McCartney", Стела активно інтегрувала екологічні практики у свою

діяльність. [2].

Споживачам і виробникам не потрібно вибирати між повною екологічністю одягу та використанням хімічних препаратів для забезпечення необхідних споживчих і естетичних властивостей. На сьогодні можливо лише зменшити використання хімічних препаратів. Тому варто звернути увагу на виробництво матеріалів, що поєднують натуральні тканини з перевагами новітніх виробничих технологій, сприяючи розвитку екологічно чистого одягу.

Список використаних джерел

1. Орлова Н. С. Особливості проектування та виготовлення еко-одягу. Формування здоров'язбережувальних компетентностей сучасної молоді: реалії та перспективи : зб. наук. пр. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 27–28 квіт. 2017 р.) / упоряд. і ред.: В. П. Титаренко, А. М. Хлопов. Полтава, 2017. С. 233–236.
2. Свірко В. О., Бойчук О. В., Голобородько В. М., Рубцов А. Л., Кардаш О. В., Чемакіна О. В. Дизайнерська діяльність: екологічне проектування : Науково-методичне видання. Київ : УкрНДІ ДЕ, 2016. 196 с.
3. Шандренко О. М. Віртуальний світ моди от кутюр. Мистецтвознавчі записки : Зб. наук. пр. Київ : Міленіум, 2008. № 14. С. 143–150.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ЗП(ПТ)О ЗАХОДІВ ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

Курмаз Ю. В.

*викладач професійно-теоретичної підготовки
Регіонального центру професійно-технічної освіти м. Зіньків*

Воєнні конфлікти можуть мати серйозні наслідки для фізичного та психічного здоров'я як учасників бойових дій, так і цивільного населення, що опинилося під впливом війни. Участь у воєнних діях часто призводить до отримання серйозних травм, таких як поранення, втрата кінцівок, гострі травми голови та інші важкі ушкодження, що можуть призвести до інвалідності або смерті. Учасники конфліктів часто потрапляють у небезпечні ситуації, стають свідками насильства і втрачають товаришів. Такі події можуть спричинити посттравматичний стресовий розлад, який проявляється у формі гострих стресових реакцій, повторних спогадів, кошмарів, агресивної поведінки, депресії та інших віддалених наслідків.

Війна може викликати інтенсивні емоційні реакції, такі як страх, гнів,